

เทศน์เช้า วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๖๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะนะ วันนี้วันพระ วันพระ วันโกนเป็นวันทำบุญกุศลของชาวพุทธ พระพุทธศาสนา เวลาที่ศาสนาอื่นเขาก็ยังไปวัดไปวาของเขา ไอ้เราก็จะไปวัดไปวาของเรา แต่ถ้าไปวัดไปวาของเรา คนทุกข์คนจนมันก็วัดกันที่หัวใจนี่ไง ข้อวัตรปฏิบัติคือวัดที่หัวใจเรานี้ ไปวัดไปวาเขาไปวัดหัวใจ พัฒนาหัวใจให้ดีขึ้น เวลาไปวัดไปวาก็เพื่อบุญกุศล ไปจำศีลๆ

คูสิ เวลาอุบาสกจำศีล คูสัถว์มันจำศีลสิ มันจำศีลเพราะมันไม่มีอาหารจะกิน มันจำศีลเพราะมันเป็นฤดูแล้ง มีความจำเป็นต้องจำศีลของมัน แต่เวลาเราจำศีลของเรา เราจำศีลแบบมนุษย์ มนุษย์ถ้าจำศีล มีศีลมีธรรม ฤๅษีชีไพรเขาก็มีศีล ๕ ศีล ๘ ของเขามาตั้งแต่สมัยโบราณ นี่การถือศีล ศีลของเขาไง

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คูสิ เวลาเขาไหว้ทิศ เขาไหว้ทิศ เขาถือฤกษ์ถือยาม ไง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเราก็ไหว้เหมือนกัน เราก็ไหว้เหมือนกัน แต่เราไหว้ของเราไม่ไหว้เหมือนเธอ เวลาเราไหว้ของเรา ทิศเบื้องบน พ่อแม่ครูบาอาจารย์ของเรา ทิศเบื้องหน้า สิ่งที่เป็นมิตรเป็นสหาย ถ้าทิศของเรา รอบทิศ เราบริหารทิศอย่างไร เวลาบริหารทิศอย่างไร นี่ทำเหมือนเขา โลกเขามีของเขาอยู่ แต่เขาทำด้วยสติปัญญาของเขา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาสอน สอนย้อนเข้ามาที่หัวใจของสัตว์โลกไง

เวลามนุษย์เราเกิดมา มนุษย์เกิดมา ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุดๆ แล้วเวลาชีวิตเกิดมา เวลามันทุกข์มันจนนะ มันบิบบิ้นนะ เวลาทุกข์จนเจ็บใจนี่บิบบิ้นมาก ทำไมเราเกิดมาวาสนาน้อย ทำไมเราเกิดมาวาสนาน้อย ทำไมคนอื่นเขาเกิดมามั่งมีศรีสุขๆ ไง อันนั้นเราวัดกันด้วยบุญด้วยบาป

ด้วยบุญด้วยบาปนะ คูสิ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรารภมาเป็นพระโพธิสัตว์ บางชาติเกิดเป็นจักรพรรดิ บางชาติเกิดเป็นสัตว์ บางชาติๆ นี่ก็เหมือนกัน เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราเกิดมา เกิดมาด้วยเวรด้วยกรรมของเราทั้งนั้นนะ เราจะไม่น้อยเนื้อต่ำใจสิ่งใด

ทั้งสิ้น เพราะเราเป็นคนที่ทำมาทั้งสิ้น เวลาเราทำของเรามานะ เวลาเรามาพบ มาประสบสิ่งที่เรา
ทำมา เราไปกลัวอะไร เรากลัวอะไร เราทำคุณงามความดีของเราๆ เพราะเราเชื่อมั่นใน
พระพุทธศาสนา เราเชื่อมั่นในปัญญาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อนาคตังสญาณของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทะลุปรุโปร่งไปหมด เห็นไหม บุญเพนิวาसानุสติญาณ
จตุปปาตญาณ อาสวักขยญาณ สิ่งนี้มาจากไหน มนุษย์นี้มาจากไหน

มนุษย์มาจากไหนนะ เวลาผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไฉน เวลาปฏิบัติมันจะลงหรือไม่ลง จิตมันจะ
เป็นสมาธิหรือไม่เป็นสมาธิไฉน มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคนนะ จิปาถะปัญญา ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย
เวลาปฏิบัติง่ายรู้ง่าย แต่ชาติที่แล้ว พาหิยะเขาไปหน้าผาตัด ขึ้นไป ๕ คน สำเร็จไปอยู่คนหนึ่ง ได้
อนาคติมคนหนึ่ง นอกนั้นตายหมดเลย ตายบนนั้นนะ นั่นนะ แล้วเขาก็มาเกิดใหม่ๆ พอเกิดใหม่
ขึ้นมา ด้วยบุญวาสนาของเขา ด้วยการภวานามา เป็นพ่อค้าเรือแตก เรือแตกกลับมา พอเข้ามา
ขึ้นมาจากฝั่ง ใดๆ ก็ว่าเป็นผู้วิเศษ เป็นผู้วิเศษก็ได้ลาภ เป็นผู้วิเศษใดๆ ก็เคารพบูชา

ด้วยอำนาจวาสนา เพื่อนของเขามาเตือนเขาเลย “บัดนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ตรัสรู้แล้ว เธอไม่ใช่พระอรหันต์ ให้ไปหาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไปฟังธรรม” พอฟัง
ธรรมๆ เวลาไปฟังธรรมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “เธอจงดูโลกนี้เป็นสักแต่ว่า อย่าไป
ข้องเกี่ยว ใจของเราประเสริฐกว่าถ้าเรามีสติปัญญา” สำเร็จเป็นพระอรหันต์นะ เวลาปฏิบัติง่ายรู้
ง่าย แต่มันต้องมีที่มาที่ไป พันธุกรรมของจิตๆ

ไอ้ของเราพยายามตั้งใจจะภาวนา ถูกลูกกั๊กกันอยู่ที่นี่ ทำสิ่งใดก็ไม่ได้ ทำสิ่งใดก็ไม่ประสบ
ความสำเร็จ ไอ้มันมันอยู่ที่เราทำมา ถ้าเราทำอย่างนี้มาแล้วเราจะไปโทษใครล่ะ เราไม่โทษใคร
ทั้งสิ้น แต่เวลาเอาจริงเอาจริงขึ้นมา เราเอาหลักเกณฑ์ เอาหลักธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าเป็นบรรทัดฐาน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราทำมาขนาดนี้ เราได้มาขนาดนี้
เรายังมีเป้าหมายว่าเราจะทำให้ดีมากกว่านี้ ไอ้คนที่เขาไม่ได้ทำมาหรือเขาทำมา เกิดในประเทศ
อันสมควร เกิดในประเทศอันไม่สมควร

เกิดในประเทศ เห็นไหม คุณิ พระพุทธศาสนานี้ประเสริฐเหลือลิศ ในโลกนี้นับถือ
พระพุทธศาสนาเท่าไร เขานับถือศาสนาอื่นมหาศาลเลย อ่อนวอนขอเอา ทำอะไรก็แล้วแต่ใคร

จะบังคับบัญชา ใครจะตัดสินใจ...เป็นอย่างนั้นหรือ กรรมอยู่ที่การกระทำ ความลับไม่มีในโลก เพราะเราเป็นคนทำเอง ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

แล้วภาวนาไม่เป็นก็บอกภาวนาเป็น นี่ความลับไม่มีในโลก ภาวนาไม่เป็นเพราะไม่มีเหตุ ไม่มีผล มันจะเป็นได้อย่างไร คนภาวนาเป็นมันต้องมีเหตุมีผลดี คือ สมาธิ ปัญญา สุขุมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา ไม่รู้เห็น ไม่รู้จัก ตะพึดตะพือ เอาความคิดเป็นปัญญาๆ ปัญญา อะไรของเอ็ง สัตว์มันก็มีปัญญา

เวลาคนที่ภาวนาแล้วเขามีเหตุมีผลของเขา เวลาจิตมันสงบเข้ามันแล้ว ถ้าจิตสงบแล้ว จิต เห็นอาการของจิต ถ้าจิตเห็นอาการของจิต เห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง ใ้ที่นี่จิตมันไม่สงบ จิตไม่สงบมันก็เป็นความคิดของเรา ถ้าความคิดความเห็นของเรามันก็เป็นความคิดของเรา ทั้งนั้นนะ สุขุมยปัญญา จินตมยปัญญา ภาวนามยปัญญา แล้วก็ตะพึดตะพือเน้นย้ำว่าปัญญาๆ

ตัวมันก็ใช้ปัญญาเหมือนกันนะ มันเป็นกุศลอกุศลเท่านั้นนะ เวลาโง่งมันใช้ปัญญามันก็คิดเหมือนกัน เวลาคนมันโง่ง คนมันโง่งเอาเปรียบมันคิดซับซ้อนจนเราไม่ทันมันนะ แล้วมันคิดขึ้นมา คิดขึ้นมาเพื่ออะไร

หลวงตาท่านสอนนะ ไปกวาดเอาบาปอกุศลมา ไปกวาดเอาแต่สิ่งเป็นพิษเป็นภัยเข้ามา ในหัวใจของตน แล้วก็คิดว่าตัวเองเก่ง ตัวเองแน่

ตัวเองเก่ง ตัวเองแน่มันเป็นอย่างนั้นหรือ คนที่มีบารมี คุณิ คนที่สังคมยอมรับๆ เขาทำคุณงามความดีของเขา ไม่ต้องอะไรมากหรอก ความดีเล็กน้อย ในหมู่บ้านนั้นเขาเป็นคนที่มีความดีนะ เดียวมันก็จะจรจายไปจนเขาล้าลือ เห็นไหม ความดีเป็นความดี ทำที่ไหนมันก็เป็นความดีวันยังค่ำ ไม่ต้องความดียิ่งใหญ่ ทำดีเอาหน้า เวลาพิจารณาจะเอาชนะกันแล้วมันก็ไปทะเลาะเบาะแว้งกัน เห็นไหม

เราทำของเรา มีมากมีน้อย เราทำของเรา ไม่มีเลย นี่การภาวนา คือ สมาธิ ปัญญา ทาน ศีล ภาวนา เวลาระดับของท่าน ระดับของศีล ระดับของภาวนา เวลาเราไปวัดไปวา เรามีวัตถุทาน มีไทยทานไปถวายทาน เวลาไปแล้ว พระให้ธรรมทาน ให้สติให้ปัญญา ให้เดือนสติ สิ่งที่ดีอันรับให้ธรรมะเป็นทานๆ แล้วธรรมะมันมาจากไหน สิ่งที่เราแสวงหา แสวงหาเอามาจากไหน

นี่ไง ถ้าเราไม่มี ศีล สมาธิ ปัญญา การนั่งภาวนาประเสริฐที่สุด ทาน ศีล ภาวนา การ
หายใจเข้านึ๊กพุท หายใจออกนึ๊กโธ ถ้าเราไม่มีสิ่งใดเลย เราเห็นคุณค่า เรามูซาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยการปฏิบัติบูชา เราเอาร่างกายนี้เทิดใส่พานถวายพระพุทธรูปเจ้าเลย นั่งสมาธิ
นี่ เราเอาตัวเราถวายพระพุทธรูปเจ้ามันจะไม่ได้บุญตรงไหน

ถ้าเราบอกว่า เราเป็นคนทุกข์คนเข็ญใจ เราไม่สิ่งใดจะทำบุญกุศลนะ

บุญกิริยาวัตถุ จะทำอะไรก็ได้แล้วแต่อิสรภาพของเรา เป็นสิทธิ์ของเรา แต่เราถวายองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยการนั่งสมาธิ แล้วถ้ามันเป็นสมาธิขึ้นมา มันเป็นเรื่องขึ้นมา
พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน

เขากระเสือกกระสนไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขากระเสือกกระสนไปหา
กัน เขาไม่เจอ โอ้เราหายใจเข้านึ๊กพุท หายใจออกนึ๊กโธ แล้วมันมีความรู้สึก มันมีความจริงในใจ
ของเรา พุทธะ ผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบาน มันมีความสุขนะ ถ้าเป็นความจริง ความจริงเป็นความ
มหัศจรรย์ ใครทำสมาธิได้แล้วเอ๊ะ! เอ๊ะ! มันพูดไม่ถูกหรอก

ไอ้ที่ว่าว่างๆ มันสร้างภาพ นี่ไง อะไรที่มันไม่มี มันสกปรกโตโครกมันก็สกปรกใส
ใหม่ ถ้ามันสะอาดขึ้นมามันก็สะอาดใสใหม่ นี่ก็เหมือนกัน โอ้ย! ว่างๆ...ว่างอะไรของเอ็ง
เพราะอะไร

รสของธรรมชาติซึ่งรสทั้งปวง สุขอันใดเท่ากับจิตสงบไม่มี ถ้าจิตมันสงบระงับเข้ามา
โอ้โฮ! มันมหัศจรรย์ มหัศจรรย์หัวใจเราเองนะ มหัศจรรย์ธาตุรู้นี้ สิ่งใดที่มันมีค่านะ แก้วแหวน
เงินทองมันมีค่า เราแสวงหามา ยศถาบรรดาศักดิ์มันก็ชั่วคราวทั้งนั้นนะ สิ่งใดถ้าเราทำความสงบ
ของใจได้ นั่นมันสมบัติของเรา มันไม่อิงามิส เห็นไหม

เราจะมีความสุขได้ต่อเมื่อเราได้เสพ อยากได้ อยากดี อยากเด่น แล้วแสวงหามา ได้มา
แล้ว โอ้โฮ! มีความสุข เดี่ยวเดียวเท่านั้นแหละ เดี่ยวมันเอาอีกแล้ว มันจะเอาให้มากกว่านี้

แต่ถ้าเราหายใจเข้านึ๊กพุท หายใจออกนึ๊กโธ เวลาสงบเข้ามา ไม่ต้องแสวงหาสิ่งใดเลยนะ
จิตเราเป็นเอกเทศ แม้แต่นะ เวลาลงอัปนาสมาธิ กายกับใจอยู่ด้วยกัน เวลาเกิด ใจนี้สำคัญที่สุด
เพราะมันปฏิสนธิจิต เกิดในใจ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ มันมีการอุบัติมันถึงมี

สิ่งมีชีวิต แล้วเกิดมาเป็นมนุษย์มันมีคุณค่า สิ่งนี้ละ มีคุณค่า เพราะอะไร เพราะมีกาย เวทนา จิต ธรรม สติปัญญา ๔ มันเกิดได้ที่นี้ไง

นี่มันเป็นให้เห็น เพราะเรามีกาย มีความบีบคั้น มีความทุกข์ความยาก ถ้าไม่มีอาหารก็ตาย แล้วการกระเสือกกระสนหาอาหารนั้นนะ ถ้าเป็นสัมมาทิฐิ ความถูกต้องดีงาม แล้วถ้าทำบุญ กุศลขึ้นมามันก็เป็นบุญ เป็นอกุศล ลักเล็กขโมยน้อยเขามาเพื่อเลี้ยงชีพ นี่ไง มันบีบคั้นๆ บีบคั้น แล้วเราจะหาเลี้ยงชีพมันด้วยสัมมาทิฐิหรือมิฉชาติทิฐิ ถ้ามันสัมมาทิฐิ ถูกต้องดีงาม มันดีขึ้น

สิ่งที่มีค่าๆ ชีวิตนี้มันมีค่า แล้วมีค่า ใจมันที่มีค่า ปฏิสัจจิตในใจ ในน้ำครำ ในโอปปาทิกะ แล้วกายกับใจอยู่ด้วยกัน เวลาลงอัปนาสมาธิ ใจเป็นอัปนาสมาธิ มันไม่รู้แม้แต่ร่างกายของมันเองเลย สงบหมด ว่างหมด อายตนะไม่มี ดับหมด ชาติรู้เนิ่นมาก ดับอายตนะ ดับความรู้สึก ดับต่างๆ มันมหัศจรรย์ขนาดนั้นนะ

ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ เวลาสมาธิมันมหัศจรรย์อย่างนั้นอยู่แล้ว แล้วถ้าเป็นสัมมาทิฐิ ความถูกต้องดีงาม ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนา ขณะที่ยกขึ้นสู่วิปัสสนา คนเรามีเงินคนละ ๑ ล้านบาท คนละ ๑ ล้านบาท บางคน ๑ ล้านบาทเอาไปเล่นการพนันจนหมดสิ้น บางคน ๑ ล้านบาทเอาไปให้เขาโกง บางคน ๑ ล้านบาทเอาไปอื้อลู่จุกแจก บางคนมี ๑ ล้านบาท ๑ ล้านบาท นั้นเอาไปลงทุน เอาไปทำทุนของตน บางคนมี ๑ ล้านบาททำเพื่อประโยชน์ของตน นี่ก็เหมือนกัน จิตสงบแล้วทำอะไร

จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนานั้นอีกเรื่องหนึ่งนะ ทำความสงบของใจ สมถกรรมฐาน ยกขึ้นสู่วิปัสสนากรรมฐาน การยกขึ้นสู่มันเป็นอีกระดับหนึ่ง ระดับของสัมมาสมาธิ ระดับของวิปัสสนา มันมีระดับของมันนะ แต่คนไม่รู้ไม่เห็นก็มั่ว พยายามกดดันให้มันเป็นอย่างที่คุณคิดของตุนๆ มันก็เลยกลายเป็นกดดันตัวเอง ภาวนาแล้วเป็นอย่างนั้น

ภาชนะของเราไม่สะอาด มันจะมีของดีขนาดไหนมาใส่ในภาชนะนั้น มันก็เป็นของสกปรกไปด้วย ภาชนะของเราสะอาด ของสิ่งใดมาใส่ในภาชนะสะอาดหมด

หัวใจของเราละ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความอยากได้ อยากดี อยากเด่น โอ้โฮ! มันเต็มหัวใจเลย ทำความสงบของใจของตุนๆ ทำความสงบของใจ ทำความสะอาดในหัวใจของ

เรา จิตเป็นสัมมาสมาธิมันสะอาดบริสุทธิ์ มันเป็นสากลอยู่แล้ว ทุกลัทธิศาสนาทำความสงบ ทำสมาธิทั้งนั้น แต่เป็นมิจฉา สมาธิคืออะไร แล้วทำสมาธิมาเพื่ออะไร

ในพระพุทธศาสนา สิค สมาธิ ปัญญา ทำสมาธิก็สมถกรรมฐาน ฐานที่ตั้งแห่งการงาน สมาธิคือจิตเดิมแท้ คำว่า “จิตเดิมแท้” ขึ้นมา ปฏิสนธิจิต ภายกับใจๆ ใจนี้สำคัญที่สุด เพราะใจไปเกิดเป็นพรหม จิตเกิดเป็นเทวดา จิตเกิดเป็นมนุษย์ จิตไปเกิดเป็นสัตว์เดรัจฉาน จิตไปเกิดในอบายภูมิ จิตทั้งนั้น จิตเกิดทั้งนั้นนะ

ภายกับใจๆ ภายกับใจอย่างไร เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะๆ เวลาจิตมันสงบเข้ามาแล้ว ถ้าจิตสงบไปแล้ว นั่นนะมันจะยกขึ้นสู่วิปัสสนา

ฐานที่ตั้งแห่งการงาน ฐานที่ตั้งแห่งการเกิดและการตาย เพราะถ้าจิตสงบแล้ว วิปัสสนาแล้ว ถ้าเป็นพระโศคานั้น อีก ๗ ชาติ

คนเราเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้น ไม่มีปลายนะ เราจะต้องไปตามเวรตามกรรมของเรา จะเชื่อหรือไม่เชื่อไม่สำคัญ ความเชื่อไม่ใช่ความจริง ความเชื่อของคนเป็นเรื่องหนึ่ง ความเชื่อของทิวภูมิอันของคนเป็นเรื่องหนึ่ง ความจริงเป็นเรื่องหนึ่ง

ไอ้ที่หนักประพฤติกปฏิบัติขึ้นมาเขาพยายามแสวงหาความจริงขึ้นมาด้วยสติด้วยปัญญาของตน เวลาแสวงหาความจริงด้วยสติปัญญาของตน เวลาตนเห็น ตนรู้เอง รู้แจ้งเห็นจริงตามความเป็นจริงของตน โอ้อโฮ! มันจบ มันจบที่นี้ไง แล้วอธิบายอย่างไร นี่ไง เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้วนะ มันละเอียดลึกซึ้งจนจะบอกใครได้ๆ

ก็บอกเรื่องในใจเอ็งนั่นนะ บอกในเรื่องความสกปรกโสโครกในใจเอ็งนั่นนะ บอกเวลาเรื่องสิ่งๆที่จิตมันสงบแล้ว จิตสงบเป็นสากล ยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันเป็นหรือไม่เป็น ถ้ามันเป็นขึ้นมา มันเห็นสติปัญญา ๔ ตามความเป็นจริง ถ้ามันเห็นแล้วมันใช้สติปัญญาไป มันจะเป็นภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดการพิจารณาในกิเลสตัดหาความทะยานอยากในใจของตน โอ้อโฮ! มันมหัศจรรย์

เพราะคนที่มหัศจรรย์ คนไม่เคยรู้เคยเห็น คนที่เห็นภาวนามยปัญญาโดยสมบูรณ์ อย่างน้อยต้องเป็นพระโศคานั้นขึ้นไป เพราะมันจะเป็นได้มันเป็นด้วยภาวนามยปัญญา ปัญญาที่ทำให้เป็นพระโศคานั้นนั่นนะ ถ้าปัญญาไม่สมบูรณ์ขึ้นมาจะเป็นพระโศคานั้นได้อย่างไร

ถ้ามันไม่เป็นพระโศคฉบับก็เป็นการคาดหมายไป การคาด การเดา แล้วไอ้พวกตรรกะปรัชญา โอ้โฮ! มันเลอเลิศ มันเป็นคุ้งเป็นแควนะ มันพูดได้วันยังค่ำ คินยันรุ่ง มันพูดได้หมด แต่ไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงเพราะอะไร เพราะสิ่งนั้นมันเป็นธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมและวินัยเป็นศาสดาของเรา เป็นเรื่องของศาสดานะ เป็นเรื่องขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่เวลาเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา มันจะเป็นความจริงในใจของเรา ถ้ามันเป็นความจริงของเรา

ที่เรามาวัดมาวากัน เรามาสร้างบุญกุศล เราจะพัฒนา วิวัฒนาการให้จิตมันสูงขึ้น สูงขึ้น ด้วยนามธรรม สูงขึ้นด้วยจิตที่มันยกขึ้น มันไม่เห็นคุณค่าในโลกธรรม ๘ มีลากเสื่อมลาก มียศเสื่อมยศ ไร้สาระมากเลย มีลากเสื่อมลาก มียศเสื่อมยศเป็นตัวถ่วง เป็นตัวชักนำให้เราออกนอกถนนอกทาง

แต่ถ้าเราวางหมด เราเหนือ เหนือมีลากเสื่อมลาก มียศเสื่อมยศ จิตใจที่เหนือกว่า มันวางสิ่งนั้นได้ ใครจะชม ใครจะว่า ใครจะดี ใครจะเตียน ใครจะสรรเสริญนินทา เรื่องของเขา เรื่องของเขา อยู่ห่างไกลใจเรามาก ใจของเราอยู่กับพุทธ อยู่กับพุทธของเรา เราประพฤติปฏิบัติของเราไป นี่ไง ที่มันจะยกขึ้นๆ พัฒนาการของจิตที่มันประเสริฐขึ้นๆ ถ้ามันเป็นจริงขึ้นมาได้ แล้วถ้ามันเห็นตามความจริงขึ้นมา เห็นภาวนามยปัญญา มันปล่อยวางได้หมด มันปล่อยวาง ทั้งๆ ที่ว่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์นะ

มนุษย์ไม่ให้ใครมาเหยียดหยามเหยียดหยัน แต่เวลามันมีสติปัญญาขึ้นมาแล้วนะ โลกธรรม ๘ เรื่องลมปาก เรื่องลม เรื่องนินทากาเล ไร้สาระ แต่ถ้าเรามีทิวฐิมานะ เรามีตัวตนใจ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ มนุษย์นะ มนุษย์ ดูถูกกันได้หรือ โอ้โฮ! เกิดทิวฐิมานะแล้วก็ฟาดฟันกัน

แต่ถ้าเขาดูถูกดูแคลนด้วยกิเลสตัณหาความทะยานอยาก นั่นคือเวรกรรมของสัตว์ เขาทำเท่าไรเขาได้เท่านั้น ที่หลวงตาพูดประจำ เขาไปกว้านฟืนกว้านไฟมาใส่ใจเขา เขาไปกว้านมาเองนะ

เรานินทากาเล เราดูถูกดูแคลนใคร สิ่งนั้นคือกรรมของจิตดวงนั้น จิตดวงนั้นมันตกต่ำนะ เราเที่ยวดูถูกดูแคลนเขาไปทั่ว แต่ด้วยหัวใจที่มันต่ำต้อย แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ของท่าน ท่านไม่ใช่ดูถูกดูแคลน ท่านดูจริง ดูแล้วจิตใจที่ต่ำต้อย ท่านพยายามจะชักนำจูงให้สูงขึ้น

เวลาหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ว่า การ ท่านต้องการพัฒนาจิตของ คนให้มันสูงขึ้น สูงขึ้นด้วยการปล่อยวางทิฏฐิมานะ ให้จิตมันเด่นขึ้นมา เป็นปัจเจกตั้ง เป็น สันติภูมิกะ เป็นดวงใจของเราที่มันเด่นชัดกลางหัวใจที่มีคุณค่า ไม่กวัดแกว่ง ไม่ไปเป็นเหยื่อใคร นี่ไง ถ้ามันพัฒนาขึ้นได้มันพัฒนาอย่างนี้ แล้วถ้าพัฒนาขึ้นมาได้อย่างนี้แล้วนะ ทำความสงบของ ใจขึ้นมาแล้วมันฝึกหัดใช้ปัญญาของมัน เวลาปัญญามันก้าวเดินไปแล้วมันจะเคารพบูชา พระ พุทธ พระธรรม พระสงฆ์สูงสุด

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงนะ ถ้าไม่เคารพในพระรัตนตรัย มันจะเป็นสากย บุตรได้อย่างไร มันจะเป็นพุทธะได้อย่างไร ถ้ามันเป็นตามความเป็นจริง ใจความจอมปลอม ต่างหาก ใจความเหยียบย่ำต่างหาก อันนั้นนะความจอมปลอม ถ้าความจริงเป็นอย่างนี้ เห็นไหม นี่ไง สิ่งที่ฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อตอกย้ำหัวใจดวงนี้

ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุดนะ แล้วชีวิตของเรา เราเกิดมาแล้วเราได้อะไรติดไม้ติด มือไป คนเกิดมาแล้วตายทั้งนั้น เราก็ก็นั้นมาทั้งนั้น คนเกิดมา ตายไปหมดแล้ว เราอยู่ระหว่าง กลางที่มีชีวิตอยู่นะ แล้วเราจะทำอะไรต่อไป สมบัติทางโลก ชื่อเสียงเกียรติยศเกียรติคุณ ความสุขจริงในใจของเรานะ ศีล สมาธิ ปัญญา อกุศลธรรม ธรรมที่แท้จริงรอเราให้ค้นคว้า แล้ว ค้นคว้าที่ไหนไม่มี เว้นไว้แต่ในพุทธะ จิตเดิมแท้ของสัตว์โลก ในหัวใจของเราเท่านั้นที่จะมาพบ สัจจะความเป็นจริง เอวัง